

Riksdagens svar RSv 284/2018 rd – RP 230/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bestämmelserna om konsumentkreditavtal och vissa andra konsumentavtal

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bestämmelserna om konsumentkreditavtal och vissa andra konsumentavtal (RP 230/2018 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Ekonomiutskottet (EkUB 39/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalanden:

1. Riksdagen förutsätter att statsrådet noga följer hur regleringen av priserna på konsumentkrediter inverkar på utbudet och priserna på konsumentkrediter med oskäliga kostnader och vid behov vidtar omedelbara åtgärder.
2. Riksdagen förutsätter att statsrådet skyndsamt bedömer utvecklingsbehoven i fråga om det skyddade beloppet vid utsökning och nivån på de nödvändiga levnadskostnader för gäldenären som ska beaktas i bedömningen av gäldenärens betalningsförmåga vid skuldsanering för privatpersoner, och att statsrådet bereder de lagändringar som behövs.
3. Riksdagen förutsätter att statsrådet snabbt vidtar behövliga legislativa och andra åtgärder för att effektivisera förebyggandet och minskandet av problemet med skuldsättning bland konsumenterna bland annat genom att bedöma om tiden för lagring av uppgifter om betalningsstörningar är lämplig, genom att utreda möjligheterna att begränsa reklam för konsumentkrediter utan säkerhet med höga räntor och genom att utreda möjligheterna att förbättra tillgången på social kreditgivning.
4. Riksdagen förutsätter att statsrådet skyndsamt börjar utreda och bereda lagstiftning som möjliggör tillräckliga och effektiva befogenheter för Finansinspektionen att övervaka och sanktionera verksamheten hos de som erbjuder snabbblån med höga räntor.
5. Riksdagen förutsätter att statsrådet utarbetar en grundlig utredning om huruvida systemet med snabbblån överhuvudtaget är behövligt och lämpligt, och på grundval av utredningen vidtar de legislativa och andra åtgärder som ärendet kräver.

Riksdagens svar RSv 284/2018 rd

6. Riksdagen förutsätter att statsrådet fäster uppmärksamhet vid en ökning av utbildning i ekonomisk kompetens på olika stadier som en åtgärd för att förebygga problemet med skuldsättning.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 4 kap. 1 och 2 §, 7 kap. 6 och 17 a § samt 7 a kap. 31 §, sådana de lyder, 4 kap. 1 § i lagarna 1259/1994 och 1072/2000, 4 kap. 2 § i lag 1259/1994, 7 kap. 6 § i lagarna 746/2010 och 851/2016, 7 kap. 17 a § i lag 207/2013 och 7 a kap. 31 § i lag 851/2016, samt *fogas* till 7 kap. 3 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010, 207/2013 och 851/2016, ett nytt 4 mom. och till kapitlet en ny 17 b § som följer:

4 kap.

Jämkning och tolkning av avtal

1 §

Om ett villkor i ett avtal som avses i denna lag är oskäligt mot konsumenten eller om tillämpningen av det skulle leda till oskälighet, kan villkoret jämkas, om inte något annat följer av 2 §, eller lämnas utan avseende. Som ett avtalsvillkor betraktas även en utfästelse som gäller beloppet av vederlag. När oskäligheten bedöms ska hela innehållet i avtalet, parternas ställning, förhållandena vid avtalslutet och, om inte något annat följer av 2 §, en förändring i förhållandena samt övriga omständigheter beaktas.

Om ett villkor som avses i 1 mom. är sådant att det till följd av jämkningen av villkoret inte är skäligt att avtalet i övrigt oförändrat förblir i kraft, kan avtalet, om inte något annat följer av 2 §, jämkas även till övriga delar eller förordnas att förfalla.

2 §

Om ett avtalsvillkor som avses i 1 § har utarbetats i förväg utan att konsumenten har kunnat påverka dess innehåll, ska vid tillämpningen av 1 § begränsningarna i denna paragraf iakttas.

Om ett villkor har varit oskäligt under de förhållanden som rådde vid avtalslutet, får inte vid en senare bedömning av oskäligheten förändringar i förhållandena beaktas till konsumentens nackdel.

Ett oskäligt villkor ska lämnas utan avseende och avtalet ska till övriga delar oförändrat förbli i kraft, om det som sådant kan förbli i kraft.

Riksdagens svar RSv 284/2018 rd

7 kap.

Konsumentkrediter

3 §

Begränsningar i fråga om tillämpningen i vissa andra fall

Bestämmelserna i 17 a § tillämpas inte på avbetalningsköp där föremål för köpet är ett trafikmedel som ska registreras i det trafik- och transportregister som avses i lagen om transportservice (320/2017), jämte eventuell tilläggsutrustning. Om konsumenten på grundval av avtalet också har rätt att ta ut penningmedel, ska paragrafen ändå tillämpas.

6 §

Kreditkostnader och ränta

Med *kreditkostnad* avses i detta kapitel summan av räntor, kostnader och andra avgifter som är kända för kreditgivaren och som konsumenten ska betala med anledning av konsumentkreditförhållandet; kostnaderna för försäkringar och andra kompletterande tjänster som är knutna till kreditavtalet räknas också med i kreditkostnaderna, om ett avtal om en kompletterande tjänst är en förutsättning för att krediten ska lämnas på de marknadsförda villkoren.

Som kreditkostnad räknas inte

- 1) kostnader för det konto som används för skötseln av krediten, om öppnandet av kontot är frivilligt och kostnaderna har specificerats i avtalet,
- 2) avgifter som konsumenten måste betala till följd av ett eventuellt avtalsbrott,
- 3) notariatsavgifter.

Med *effektiv ränta* avses i detta kapitel den räntesats som erhålls när kreditkostnaderna med beaktande av amorteringarna omräknas till årlig ränta på kreditbeloppet. Bestämmelser om hur den effektiva räntan ska beräknas och om de antaganden som ska användas för detta utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Med *kreditränta* avses i detta kapitel en procentuell fast eller rörlig räntesats som på årlig basis tillämpas på det utnyttjade kreditbeloppet.

17 a §

Kreditkostnadernas maximibelopp

Räntan på den kredit som konsumenten utnyttjar får inte avtalas vara högre än 20 procent.

Om konsumenten enligt avtalet ska betala andra än i 1 mom. avsedda kreditkostnader, får beloppet av dem per dag inte överstiga 0,01 procent av det kreditbelopp eller den kreditgräns som anges i kreditavtalet under kreditavtalets giltighetstid.

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. får det avtalas om ett maximibelopp på 5 euro för andra kreditkostnader, under förutsättning att kredittiden enligt avtalet omfattar minst 30 dagar. De kost-

Riksdagens svar RSv 284/2018 rd

nader som konsumenten ska betala enligt 2 mom. får inte överstiga 150 euro per år, och kreditkostnader får inte tas ut hos konsumenten i förväg för en längre tid än ett år.

Om kreditgivaren eller kreditförmedlaren bryter mot bestämmelserna i denna paragraf, är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta eller andra kreditkostnader.

Vad som föreskrivs i 2—4 mom. gäller inte försäkringsavgifter som betraktas som kreditkostnader, om syftet med försäkringen är att trygga värdet på säkerheten för krediten.

Om en konsument betalar tillbaka en kredit i förtid, tillämpas trots 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 27 och 28 §. Om förfallodagen för krediten tidigareläggs, tillämpas trots 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 35 §.

17 b §

Kostnader för förlängning av betalningstiden

För en sådan förlängning av betalningstiden som görs innan fordran förfaller till betalning får högst 5 euro tas ut hos konsumenten, förutsatt att betalningstiden förlängs med minst 14 dagar. Det sammanlagda belopp som tas ut hos konsumenten för sådana åtgärder får dock inte överstiga 20 euro per år.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

31 §

Tillämpning av bestämmelserna om konsumentkrediter

På konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom tillämpas dessutom 7 kap. 1 § 3 och 4 mom. och 13, 13 a, 15, 16 och 16 a §, 17 a § 1—5 mom., 18, 19 och 23 §, 24 § 1, 2 och 4 mom. samt 25, 26 och 30—35 §. På konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas dessutom 39 och 40 § i det kapitlet. Bestämmelserna i 7 kap. 17 a § 1—5 mom. tillämpas dock inte på en bostadskredit med realsäkerhet.

Trots bestämmelserna i 7 kap. 24 § 1 och 2 mom. får det dock i ett avtal om bostadskredit avtalas att den ränta som konsumenten ska betala på krediten inte ändras, om referensräntans värde är mindre än noll. Om en konsument betalar tillbaka en konsumentkredit som har samband med bostadsegendom i förtid, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 19—21 § i detta kapitel. Om förfallodagen för en kredit som har samband med bostadsegendom tidigareläggs, tillämpas trots 7 kap. 17 a § 2 och 3 mom. vad som föreskrivs i 7 kap. 35 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avtal som gäller vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas i stället för 4 kap. 2 §, 7 kap. 17 a § och 7 a kap. 31 § i denna lag de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Bestämmelserna i 7 kap. 17 b § i denna lag tillämpas på sådan förlängning av betalningstiden som har gjorts efter ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 2 § i räntelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räntelagen (633/1982) 2 §, sådan paragrafen lyder i lag 209/2013, som följer:

2 §

Avvikelse från lagen

Skyldigheten att betala ränta bestäms enligt denna lag, om inte något annat följer av gäldenärens förbindelse eller av handelsbruk eller något annat föreskrivs.

Om gäldenärens förbindelse anknyter till ett avtal som ingåtts mellan en näringsidkare och en konsument i fråga om en konsumentkredit eller någon annan konsumtionsnyttighet, eller till ett avtal på grundval av vilket gäldenären genom köp eller hyra anskaffar bostad för sig eller sin familjemedlem, är förbindelsen utan verkan till den del gäldenären vore skyldig att betala dröjsmålsränta utöver vad som föreskrivs i 4 eller 5—11 §. Om gäldenären i dessa fall i händelse av dröjsmål har förbundit sig att i stället för dröjsmålsränta eller utöver den betala provision, premie eller motsvarande prestation, är förbindelsen utan verkan till den del dröjsmålsräntans och den nämnda prestationens sammanlagda belopp överstiger ränta som beräknats enligt 4 eller 5—11 §.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna lag likställs med konsumentkrediter också sådan kredit som någon annan än en näringsidkare lämnar eller utfäster sig att lämna en konsument som lån, betalningsanstånd eller som något annat motsvarande ekonomiskt arrangemang, om krediten förmedlas till konsumenten av en näringsidkare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en fordran som förfallit till betalning före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Riksdagens svar RSv 284/2018 rd

Lag

om ändring av 3 § i lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 3 § i lagen om indrivning av fordringar (513/1999), sådan paragrafen lyder delvis
ändrad i lag 31/2013, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

3 §

Konsumentfordran

Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna lag likställs med konsumentfordran också sådan kredit som någon annan än en näringsidkare har lämnat en konsument som lån, betalningsansånd eller som något annat motsvarande ekonomiskt arrangemang, om krediten har förmedlats till konsumenten av en näringsidkare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På indrivning av konsumentfordringar som avses i denna lag tillämpas 10 c och 10 d § bara till den del indrivningsåtgärderna vidtas efter ikraftträdandet av denna lag.

Lag

om ändring av 5 kap. 3 § i rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 5 kap. 3 § i rättegångsbalken, sådan paragrafen lyder i lag 439/2018, ett nytt 2 mom.
som följer:

5 kap.

Om väckande av talan och förberedelse i tvistemål

3 §

Om en fordran bygger på ett i 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) avsett konsumentkreditavtal, ska i stämningsansökan också uppges

Riksdagens svar RSv 284/2018 rd

- 1) kreditbeloppet eller kreditgränsen enligt kreditavtalet,
- 2) kreditavtalets giltighetstid uttryckt i dagar,
- 3) räntan på krediten enligt kreditavtalet,
- 4) kreditkostnaderna och andra kostnader specificerade,
- 5) den effektiva räntan för krediten enligt kreditavtalet,
- 6) huruvida kreditavtalet har ingåtts på det sätt som förutsätts i 7 kap. 17 § eller 7 a kap. 15 § i konsumentskyddslagen.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ . Bestämmelserna i 5 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten träder dock i kraft först den _____ 20 ____ .

På mål som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På mål som inleds efter det att denna lag har trätt i kraft tillämpas 5 kap. 3 § 2 mom. 1—4 punkten endast om 7 kap. 17 a § i konsumentskyddslagen, sådan paragrafen lyder i lag (/), tillämpas på yrkandet.

Helsingfors 7.3.2019

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare